

Ambalaj Tasarım Öncesi Hazırlık konusunda önemli hatırlatmalar.

Tasarımın tüm dallarında hemen hemen ortak tüm noktalar ambalaj içinde geçerlidir. Araştırma, analiz, strateji ve sonuç.

Günümüzün en gözde mesleklerinden biri de pazarlamacılık. Tüketim toplumunun devamı ve yeniden üretim için satış var olmak demektir. Satışın, pazarlamanın önemi sürekli vurgulanıyor, üzerinde bilimsel çalışmalar yapılıyor. Ama son yıllarda olduğu kadar üzerine hiç düşülmemiştir. Bölgesel ekonomik krizlerle birlikte üretici firmalar ayakta kalabilmek için pazarlama, satış departmanlarını yeniden gözden geçirdiler. Bu hareketliliğin yanında pazarda yer alan ürünlerinde çeşitliliği artmakta, ürünler üzerinde yenilikler, promosyon

kampanyaları yapılmakta. Özellikle tüketiciyle yüz yüze kalan, raflardaki ürünlerin son gayreti taşıdıkları giysi olan, ambalajın önemi daha da fazladır.

Ambalajın önemi ve satışa olan katkısını geçen sayımda bahsetmiştim. Bu sayımda, ambalajın hazırlanması sırasında, baskı öncesi aşamalarda dikkat edilmesi gereken bazı noktalara değineceğim. Özellikle burada altını çizerek belirtmek istiyorum. Ambalaj ve ambalaj malzemeleri çok çeşitlidir. Üretim aşamalarında hazırlanma biçimlerine kadar geniş bir yapısı vardır. Ben açığı daraltarak flexible ambalaj hakkında notlarımı aktaracağım.

Tasarım Öncesi Aşama.
Ambalaj tasarımı konusunda hizmet veren ajanslar, freelance tasarımcılar bir ambalaj tasarımı için nasıl brief alıyorlar ve aldıkları bilgiler yeterli oluyor

mu? Reklamcılıkta ön araştırmanın önemini kimse göz ardı edemez, ambalaj tasarımında bu ön araştırma hepsinden daha önemlidir. Yeni bir ambalaja ihtiyacı olan müşteri kendisi bu konuda nasıl bir hazırlık yapmış. Piyasa araştırmaları, tüketici araştırmaları nasıl ve ne istediğini biliyor mu?

Müşterinin yapması gereken ön araştırmalar konusunda ne yazık ki sınıfta kalanlar çok. Bu konuda yük yine tasarımcının üzerine biniyor. Yetersiz bütçelerle yapılan çalışmalarda bütçe yetersizliğinden iyi bir ekip kurulamıyor. Yine geçen yazımda değindiğim ve eksik kalan bir nokta, ambalaj tasarımında endüstri tasarımcılarının fazla kullanılmaması sonucu üretim, taşıma vb. alanlara yönelik sağlıklı ürünlerin ortaya çıkarılmasında top yine tasarımcıdadır.

Flexible Ambalaj Üretimi Ön Hazırlık Flexo ve Tifdruk baskı tekniklerinin kullanıldığı bu alanda üretilen ambalajların büyük bir çoğunluğu gıda sektöründe kullanılmaktadır. Çikolata, şekerleme, cips, ciklet vb. Bu alanda kullanılan belli başlı malzemeler plastik ve kağıt hammaddesi üzerinde çeşitlenen malzemelerdir. Her bir malzemenin üretim alanı, kullanılacağı alan bellidir. Bu alana yönelik yapılacak tasarım öncesi tasarımcının bilmesi gerekenlere değinmek istedim.

a) Hangi baskı tekniği.

Flexo, Tifdruk. Flexo tekniğinde kauçuk klişe kullanılır. Düz emülsyon ile pozlanan filmler, ışığa duyarlı kimyasallar ile

kauçuk malzemesi üzerinde pozlandırılır. Kimyasal yıkama işlemlerinden sonra kauçuk metal silindirin üzerine sarılır. Kauçuk klişe esnek bir malzeme olduğundan yapılan tasarım filme gönderilmeden önce,

silindirin çapına göre 1-3 mm arası esneme yönünden manuel olarak kullanılan grafik programında sıkıştırılır. Klişe kullanılarak yapılan Flexo baskıların kalitesi günümüzde Tifdruk baskı kalitesini yakalamış gibi olsada henüz Tifdrugu geçememiştir. Flexo işlerde detaylı, hassas işler basılmaz. Şişirmelerin ve kaymaların büyük olduğu flexo baskılarda hatları kalın, detaylı olmayan işlerin basımı tercih edilmektedir. Flexo'nun kullanılmasının bir sebebe öne hazırlıklarının Tifdruk baskıya göre daha ucuz olmasıdır.

Tifdruk, baskı tekniği ise klasik anlamda çukur baskı olarak bilinir. Üzeri bakır kaplı silindirin üzerine elmas uçlu kalemin vuruşuyla nokta değerlerinin aktarıldığı bir sistemdir. Detaylı, hassas işler için Tifdruk tercih edilir. Tifdruk baskıda film yoktur. Günümüzün CTP teknolojisi gibi direkt kalıba pozlanan iş gibi, PostScript yazılan belge direkt silindir üzerine aktarılır.

b) Kullanılacak Malzeme.

Tasarım hangi malzeme üzerine basılacaktır. Malzemenin özellikleri nedir. Tasarıma katkısı olur mu? Cips ambalajlarını örnek alalım. Cips ambalajları, bazı kahve ambalajları OPP malzeme üzerine basılır, Alüminyum ile lamine edilerek üretilir. Tasarımda Alüminyum'un parlak metalize etkisinden yararlanılabilir. Flexo ve Tifdruk baskılar saydam malzeme üzerine basılır. Renklerin doğru görünmesi ve istenilen sonucu almak için tüm renkler basıldıktan sonra renklerin üzerine

beyaz basılır. Baskı malzemeye tersten basıldığından (serigraf tekniğinde de kullanılır) beyaz arkadan ışığı kestiğinden malzemenin saydamlığını kapatır. Bu esnada, alüminyum üzerine lamine edilecekse, beyaz gelen bölümler daha mat görünürken, beyaz olmayan yerlerden alüminyumun metalize etkisiyle parlak renkler elde edilir. Ofset baskı tekniğinde lak ile mat verniğin etkisiyle örnek verebiliriz.

c) Renk sayısı.

Ambalaj baskılarında renk 8-10 adete kadar çıkabiliyor. Tasarımcının kullanabileceği renk sayısı, malzemenin basılacağı baskı makinasına göre değişir. Baskı üniteleri her üreticide aynı değildir.

d) Teknik çizim.

Kullanılan malzemenin bobin kesiminden sonra hangi paketleme makinesinde, nasıl bir sistem kullandığı tasarım briefinde ayrıntılı olarak belirtilmelidir. Katlama, yapışma, kırım bölgelerine dikkat edilmelidir. Yerleşim planı uygulanırken, ekrada tek düzlemde yapılan tasarımın içine hacimli bir nesnenin konulduğundaki alacağı görünüm düşünülerek tasarım yapılmalıdır. Teknik çizim ve yerleşim planı içinde yer alan fotosel bu konularda hayati öneme sahiptir. Fotosel, basılan malzemenin katlama makinesine göre kesimi için bir nevi kesim yeridir. Fotosel, ambalaj üzerinde ayarlandığı nokta üzerinde belirlenen rengi gördüğünde kesim yapar. Bu sebeple, fotosel kanalı üzerinde düz renkler kullanılmalı, kullanılan renge kontrast bir fotosel rengi belirlenmelidir. Aksi bir durumda, ambalajlama makinesi sağlıklı çalışmayacak ve yeniden basılmasına neden olacaktır.

d) Tasarım üzerinde kullanılan yazılar minimum 4 punto, çizgiler 0,22'nin altına düşmemelidir. Aksi bir durumda yazılar ve çizgiler sağlıklı aktarılmayacak, kopmalar oluşacaktır. Renklerin değerlerinde de buna benzer bir durum vardır. Flekso ve tıfdruckta 5 noktanın altına

düşmemelidir.

05 tram değeri

veya son nokta olarak kabul edilir.

Tasarımda kullanılan fontların yapısı bu açıdan değerlendirilmeli, ince hatlı fontlar kullanılmamalıdır.

Örnek bir cips ambalaj hazırlığı.

Yerleşim, planlama olarak sembolik bir cips markası oluşturarak tasarıma başlamak istiyordum. Markayı ben buldum, Mix Cips. Kolay ağızdan çıkan, akılda kalıcı bir isim çalışması. Burada sizinle özellikle paylaşmak istediğim bu konuda yaptığınız tasarımların boşa gitmemesi, kullanılabilmesi için yerleşim planını yaptım. Flexible ambalaj baskılarda, ürünün yapışma yerlerinin konumu çok önemli. Ortalama 2 cm, lik bir ölçü, ambalajın her iki noktasında uygulanmalıdır. Tasarım geliştirilirken, bu ölçülere herkes çok dikkat etmeli. Bu değer makineden makineye göre değişir.

Cips tasarımlarında kullanılan renklere baktığınızda, canlı parlak renklerin hakim olduğunu görürüz. Bu aynı zamanda, basılan malzemenin metarileze özel-

liklerinden dolayı kaynaklanmaktadır. Bu çalışmada beyazı farklı bir noktada kullandım. Ambalajlarda kullanılan yazılı bilgilerin doğruluğunun önemi çok büyüktür. Özellikle ambalajın arka bölümündeki yerlerde ürünün hakkında teknik bilgilerin doğruluğu, yasal uyarılarının yapılması, gerekli bilgilerin yapılması çok önemlidir. Hem müşteri memnuniyeti, hem de ürünün tekrar satışlarının gelmesi için farklı mecralarda ürünün reklamı yapılmalıdır. Ürünün beyaz planında, beyaz bölgeler metalize etkisini çalışmalarında görmek için o noktalara, beyaz boya kullanılmayacaktır.

Tasarımın bitiminden sonra, ürünün farklı mecralarda tanıtılması, duyurulması için reklam şarttır. Ürünün, basit bir biçimde illüstrasyonunu yaparak, bir ilan çalışması hazırladım.

Bir ambalaj tasarımı yaparken, ihtiyaç duyduğunuz bilgiyi edinmek için, bu konuda çalışan ambalaj üreticileriyle irtibat kurabilir, konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

Ambalaj üzerinde kullanılan her bir

nüansın bir açıklaması yapılabilir. Ambalajın tasarımında belli başlı kuralardan bahsedilsede, uygulanabilir alternatiflerin, yolların sayısı oldukça fazladır. Ambalajın üzerinde kullanılan illüstrasyonların niteliği bile tasarıma ayrı bir hava katmaktadır. Yalnız bu noktada yine çok yalın ve basit düşünmek gerekiyor. Kullanılan fotoğraf, illüstrasyona çok fazla görevler yüklenmemeli. Örneklemeye cipten başladık, cipten devam edersek, tanımlamalar genelden özele yapılır. Hangi marka, neyden üretilmiş, neyle yoğrulmuş. MacLine markası, patates cipsi, baharatlı patates cipsi. Sos olarak kabul edilen baharatlar, aromalar cipsi tanımlayan önemli faktörlerden biri ve ambalaj üzerinde rahatlıkla okunabilir bir yerde olmalı dır. Bir ambalaj tasarımı yaparken sadece bir poşet, kavanoz içindeki düşünmeyin. Müşteri diğer çalışmalarda da sizinle birlikte gitmeyi düşünüyorsa, ilan, stant, POP vb. bir çok çalışması olacaktır. Tasarımın bu alanda kullanılabilir bir formülünü bulmak gerekir. Önümüzdeki sayılarda, ambalaj ile birlikte tasarımın diğer disiplinleri konusundaki gelişmelerle, yazılarla devam edeceğim. Ambalaj konusu bu yazımla şimdilik sonlanmıştır.

Ambalaj Tasarımcıları 2. Sohbet Toplantısı Yapıldı.

15 Mayıs günü Ambalaj Tasarımcısı ve konuya ilgi duyan meslektaşlarımızla ikinci kez bir araya geldik. Sohbet toplantılarının bir amaca hizmet etmesi, çalışma grubu kurularak alınan kararların uygulanması, genel mesleki iletişimi kolaylaştırmak amacıyla bazı hedefler belirlemiştir. Bu hedeflere ulaşmak için bir yol belirleyerek önümüzdeki süreçte bu hedefleri yerine getirme konusunda girişimlerde bulunacaktır. 2. Toplantının genel bilgisi, toplantıya ilişkin ayrıntılı bilgileri www.ambalajtasarimi.com'dan alabilirsiniz.

Ambalaj ile ilgili yarışmalar, fuarlar devam etmekte. Yakında İzmir'de yapılacak uluslararası ambalaj fuarına gitmek, orada etkinliklerde bulunmak için hazırlık yapmaya başladık. Konu hakkında bilgi için yine [ambalajtasarimi.com](http://www.ambalajtasarimi.com)'dan bilgi alabilirsiniz.